

DOCENDO DISCIMUS

Дніпропетровський
національний університет

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Назва проекту

**ЛІСОВА РЕКУЛЬТИВАЦІЯ
ЗЕМЕЛЬ, ПОРУШЕНИХ
ВУГІЛЬНОДОБУВНОЮ
ПРОМИСЛОВІСТЮ**

Корінна деградація унікальних ландшафтів Західного Донбасу обумовлена глобальними процесами: просадкою, підтопленням території та масовою руйнацією лісів. Відвалоутворення є джерелом забруднення навколишнього середовища. Запропонована технологія рекультивації порушених земель шляхом лісової рекультивації.

Етапи лісової рекультивації

- Класифікація шахтних відвалів за ступенем лісопридатності.
- Створення штучних ґрунтів з різною стратиграфічною будовою на шахтних відвалах.
- Добір стійких, життєздатних, перспективних деревно-чагарникових видів для проведення лісомеліорації.
- Конструювання штучних лісових насаджень на різних варіантах штучних ґрунтів.
- Догляд за створеними лісонасадженнями.

СХЕМА ДОСЛІДУ ІЗ ЗАЛІСНЕННЯ ШАХТНИХ ВІДВАЛІВ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЛЯНКА ЛІСОВОЇ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ, ПЛОЩА 3 ГА)

Варіант	Стратиграфія верхніх шарів			Маслинка вузьколиста	Сосна брамська	Сморожина золотиста	Дуб звичайний	Каригола перес'явста	В'яз півзрпкий	Клен татарський	Скучія	Бирючина звичайна	Аронія чорношідна	Верба палеолська	Клен гостролистий	Ялівець Віргінських	Береза бочударага	Акація біла	Тополь Болле	
	Назва	Позначення	Потуж. шару																	
I	порода		2.0м																	
	суглинок		0.5м																	
II	пісок		0.5м																	
	порода		1.0м																	
a.	чорнозем		0.5м																	
	пісок		0.5м																	
III	порода		1.0м																	
	чорнозем		0.5м																	
б.	суглинок		0.5м																	
	пісок		0.5м																	
IV	порода		0.5м																	
	чорнозем		0.5м																	
V	пісок		1.0м																	
	суглинок		1.0м																	

Схема розміщення посадкових місць

				Маслинка вузьколиста				Тополь Болле			
				0,7м	2,5м			1,5м	2,5м		

ЕКОЛОГІЧНЕ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ЛІСОВОЇ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ

- Загальна земельна площа затоплення та підтоплення на території Західного Донбасу складає 11,5 тис. га, з них сільськогосподарських угідь 7,6 тис. га, ріллі 2,5 тис. га. Лісова рекультивация дозволить зберегти та відтворити родючість та господарчий потенціал порушених земель.
- Метод лісової рекультивации розроблений для вугільнодобувної промисловості може бути використаний для рекультивации порушених земель усіма видами гірничодобувної промисловості.
- Застосування раціональної технології рекультивации дозволяє повністю ліквідувати негативний вплив шахтних відвалів на навколишнє природне середовище.
- Розробленими конструкціями шахтних ґрунтів на шахтних відвалах досягається високий лісорослинний ефект.
- Представлені методи створення штучних ґрунтів знижують витрати на лісову рекультивацию одиниці території на 50-60% порівняно з запропонованими раніше методами.
- Витрати технічного етапу рекультивации в залежності від відстані перевозу штучних ґрунтів (3-9 км) складають 45-65 тис. грн. на 1 га. Вартість підготовки ґрунту складає 545 грн/га, посадка 1 га лісу (включаючи вартість садівного матеріалу) біля 1600 грн. Вартість одного догляду (із застосуванням культиваторів на тракторній тязі) 78 грн/га.

Використання результатів

- Результати розробок застосовуються державною холдінговою кампанією (ДХК) «Павлоградвугілля» для розробки і здійснення проектів лісової рекультивації порушених земель Західного Донбасу, а також використані інститутом «Дніпроград» (м. Київ) при проектуванні гідропарку м. Терновки.

- Результати досліджень впроваджені в практику меліоративного захисту лісових насаджень в умовах просідання шахтних полів та лісової рекультивації шахтних відвалів ДХК «Павлоградвугілля», створення лісових насаджень в деструктивних умовах виробничим об'єднанням «Дніпропетровськліс», тематичних планах та організації науково-дослідних робіт Дніпровсько-Орільського природного заповідника.